

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/7/2022
Identifikačné číslo spisu:	6419010665
Dátum vydania rozhodnutia:	01.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6419010665.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, v trestnej veci obvineného E. E. pre pokračovací zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 alinea 3 Trestného zákona v časti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 1. februára 2023, o dovolaní obvineného E. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. marca 2021, sp. zn. 3To/21/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného E. E. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 23. decembra 2020, sp. zn. 2To/132/2019 bol uznaný za vinného:

- obvinený E. E., nar. XX. E. XXXX v F. T. pre pokračovací zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, v bodoch 2), 3c) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

bod 1)

obv. E. J. si v presne nezistenom čase, na doposiaľ nezistenom mieste zadovážil 1 ks falošnej bankovky v nominálnej hodnote 500, €, sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., ktorú dňa 15.09.2017 následne po vzájomnej spoločnej dohode odovzdal obž. E. E., ktorý touto falošnou bankovkou dňa 15.09.2017 v čase okolo 23.00 hod. v Š. H. v Ž. vedome zaplatil za tri fľaše šampanského značky Hubert Deluxe a tri plechovky energetického nápoja značky Redbull pracovníčke Š. H. R. Q., bankovka bola dňa 27.09.2017 zadržaná spoločnosťou T. s. r o. K. F. č. XXX F., pričom odborným skúmaním Národnej banky Slovenska oddelením prípravy a analýz platidiel Bratislava bolo zistené, že ide o falzifikát stupňa nebezpečnosti „2“ podarený falzifikát,

bod 2)

obv. E. J. si v presne nezistenom čase, na doposiaľ nezistenom mieste zadovážil presne „nezisteným spôsobom 1 ks falošnej bankovky v nominálnej hodnote 500, €, ktorú dňa 16.09.2017 v bližšie nezistenom čase okolo 01.45 hod. v klube E. Z. M. R. T. T. dal obž. E. E., ktorý hoci vedel, že ide o falošnú bankovku, ju dal na zaplatenie účtu barmanke, ktorá na základe podozrenia, že ide o falošnú bankovku, ju prezrela cez UV skener, ktorý potvrdil, že ide o falošnú bankovku, nakoľko na nej chýbali ochranné prvky a vrátila ju obž. E. E.,

bod 3)

obv. E. J. sprostredkoval v presne nezistenom čase 2017 od neznámej osoby pre obž. E. E. najmenej 3 falošné bankovky v nominálnej hodnote 500, € a to sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H. a sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., ktoré následne neznáma osoba odovzdala obž. E. E. v Ž. a

a)

obž. E. E. falošnú bankovku v nominálnej hodnote 500, €, sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., ktorú dostal od neznámej osoby prostredníctvom obv. E. J. a vedel, že ide o falošnú bankovku, dňa 22.09.2017 v bližšie nezistenom čase medzi 12.00 hod a 15.00 hod v Ž. dal C. T., nar. XX.XX.XXXX, a požiadal ho, aby v stávkovej kancelárii F. na Ul. C. č. XX v Ž. podal za neho dva tikety a zaplatil za ne touto bankovkou pracovníčke stávkovej kancelárie F. E. U., nar. XX.XX.XXXX, čo C. T. aj urobil a po dobrovoľnom vydaní bankovky bolo odborným skúmaním Národnej banky Slovenska oddelením prípravy a analýz platidiel Bratislava, zistené, že sa ide o falzifikát stupňa nebezpečnosti „2“ darený falzifikát,

b)

obž. E. E. falošnou bankovkou v nominálnej hodnote 500, €, sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., ktorú dostal od neznámej osoby prostredníctvom obv. E. J. a vedel, že ide o falošnú bankovku, dňa 22.09.2017 v bližšie nezistenom čase okolo 13.00 hod. zaplatil za cigarety pracovníčke herne I. v Ž. E. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá ju spolu s ostatnými finančnými prostriedkami z tržby v ten istý deň zanesla do pobočky R. banky v Ž.I., kde zamestnankyňa banky vložila celú tržbu do stroja, ktorý túto bankovku vyhodnotil ako falošnú, potom ju E. M. vrátila obž. E. E., ktorý ju dňa 22.09.2017 dobrovoľne vydal a odborným skúmaním Ná oddelením prípravy a analýz platidiel Bratislava bolo zistené, že ide o falzifikát stupňa nebezpečnosti „2“ podarený falzifikát,

c)

obž. E. E. 1 ks falošnú bankovku v nominálnej hodnote 500, €, sériové číslo N., číslo tlačovej dosky S., indikatív: L. H., ktorú dostal od neznámej osoby prostredníctvom obv. E. J., prechovával od tej doby doma v Ž., F. J. XXXX (F. H. T.) a dňa 22.09.2017 v čase o 21.30 hod dobrovoľne vydal vyšetrovateľovi PZ, pričom odborným skúmaním Národnej banky Slovenska oddelením prípravy a analýz platidiel Bratislava bolo zistené, že sa jedná o falzifikát stupňa nebezpečnosti „2“ podarený falzifikát“.

Za to súd I. stupňa obvinenému E. E. podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5, ods. 8 Trestného zákona, § 39 ods. 1 písm. d), § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona uložením súhrnného trestu súd zrušil výrok o treste uloženom páchatelovi skorším rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom z 15. apríla 2019, sp. zn. 3T/149/2016, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2019, sp. zn. 4To 101/2019, ktorým bol odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený určením skúšobnej doby v trvaní štyroch rokov a zároveň ktorým zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahom nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením,

stratili podklad.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona okresný súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil, zároveň mu uložil probačný dohľad, pričom ustanovil skúšobnú dobu na 5 päť rokov. Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. h) Trestného zákona povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu spočívajúce v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému východnému programu. Podľa § 51 ods. 5 Trestného zákona obžalovanému bola uložená povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom Krajského súdu Banská Bystrica, pracovisko Okresný súd Žiar nad Hronom.

Na základe odvolania prokurátora proti označenému rozsudku súdu I. stupňa Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. marca 2021, sp. zn. 3To/21/2021, podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vo veci rozhodol sám v časti čo do výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obvinenému E. E. podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. augusta 2019 s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5, ods. 8, § 36 písm. l), písm. n), § 37 písm. h) a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. augusta 2019 uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 4 mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona účinného od 1. augusta 2019 zrušil výrok Okresného súdu Žiar nad Hronom z 15. apríla 2019, sp. 3T/149/2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2019, sp. zn. 4To/101/2019, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona v znení zmien a naposledy zákona č. 214/2019 Z. z., za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený a určená skúšobná doba v trvaní 4 rokov. Zároveň zrušil všetky ďalšie rozhodnutia, na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zvyšné výroky z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom z 15. apríla 2019, sp. 3T/149/2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2019, sp. zn. 4To/101/2019, súd ponechal nedotknuté.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jána Gerega, advokáta v Banskej Bystrici dovolanie, a to z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici je založené na nesprávnom právnom posúdení a čiastočne aj podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ako aj podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V oboch porušeníach vidí nesprávnu právnu úvahu o druhu a výmere trestu na podklade existujúcich poľahčujúcich okolností vo vzťahu k priťažujúcim okolnostiam podľa § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona.

Obvinený uviedol, že rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom a Krajského súdu v Banskej Bystrici bol odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov. Obvinený poukázal na to, že prvostupňový súd pri úvahe o druhu a výmere trestu prihliadol k ustanoveniam § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 písm. a), písm. c), ods. 6 Trestného zákona, pričom ako poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona ustálil, že sa pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom priznal a trestný čin úprimne oľutoval. Poľahčujúcu okolnosť videl prvostupňový súd v okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona vzhľadom na jeho vyhlásenie o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Obvinený má za to, že svojím postojom napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti v konaní pred súdom, čím urýchlil priebeh celého trestného konania. Obvinený poukázal na to, že od spáchania

trestného činu v septembri 2017 sa nedopustil ďalšieho trestného činu. V čase rozhodovania prvostupňového súdu pracoval a žil v Prahe v spoločnej domácnosti s družkou a staral sa o spoločné maloleté dieťa. Obvinený ďalej uviedol, že za tejto situácie mu prvostupňový súd uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov za súčasného zrušenia výroku o treste, ktorý mu bol uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom 15. apríla 2019, sp. zn. 3T/149/2016, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2019, sp. zn. 4To/10I/2019, ktorým bol odsúdený pre prečin krádeže k trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov. Prvostupňový súd v reakcii na tento stav mu uložil súhrnný trest v trvaní troch rokov s dlhšou skúšobnou dobou 5 rokov, uložiac mu zároveň probačný dohľad v tejto lehote. V ďalších nadväzujúcich výrokoch rozhodol o jeho povinnostiach vo vzťahu k probačnému a mediačnému dohľadu.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor odvolanie v dôsledku čoho rozhodujúci odvolací súd, Krajský súd v Banskej Bystrici, rozhodol rozsudkom dňa 31. marca 2021, sp. zn. 3To/2I/2021 tak, že mu podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona účinného od 1. augusta 2019 s použitím § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5, ods. 8 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona účinného od 1. augusta 2019 uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokova 4 (štyri) mesiace. Zároveň bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia, pričom nadväzujúcimi výrokmi bol zrušený predchádzajúci výrok o treste a zvyšné výroky rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom ostali nedotknuté, t. j. prvostupňový súd prihliadal pri ukladaní trestu na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pričom v čase jeho rozhodovania prihliadol na 2 poľahčujúce okolnosti a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona teda, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval, pričom druhú poľahčujúcu okolnosť videl v § 36 písm. n) Trestného zákona a to, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Obvinený uviedol, že odhliadnuc od vytýkaného pochybenia prvostupňového súdu odvolacím súdom za takejto situácie pri rozhodovaní krajský súd musel vychádzať z toho, že poľahčujúce a priťažujúce okolnosti boli v pomere 2:1. Odvolací súd zaujal právny názor, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona, čo sa týka výšky trestu, ale aj spôsobu jeho výkonu. Obvinený je toho názoru, že mimoriadne zníženie trestu odrážalo skutočnosť, že významnou mierou prispel k objasneniu trestného činu a nedošlo k porušeniu zákona, ak dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody nepresahovala 10 rokov. Obvinený poukázal na to, že samotný odvolací súd v nadväznosti na predchádzajúcu právnu úvahu tvrdí, že obvinenému bolo možné uložiť po úprave trestnej sadzby trest odňatia slobody od 8 rokov do 12 rokov. Obvinený ďalej uviedol, pokiaľ ide o dobu od spáchania trestnej činnosti, že je nepochybne preukázané, že sa nedostal do rozporu so zákonom. K argumentácii iného pohľadu k spoluobžalovaným obvinený uviedol, že predchádzajúce odsúdenie z roku 2010 nemohlo byť hodnotené ako priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona pretože, tak ako to konštatoval aj odvolací súd, došlo by k dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti. V zmysle vyššie uvedeného sa preto obvinený domáha, aby dovolací súd konštatujúc v časti uloženého trestu odvolacím súdom na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku, ktorý dovolaním napadol a po vyslovení porušenia zákona, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie, resp. časť týkajúcu sa výroku o treste a vec vrátil odvolaciemu súdu s tým, aby po prehodnotení úvahy o ukladaní trestu, odvolací súd konštatoval, že úvaha prvostupňového súdu bola zákonná a umožňovala pri ukladaní výšky a spôsobe výkonu trestu taký postup, aký zaujal prvostupňový súd.

* * *

Súd I. stupňa v súlade s § 376 Trestného poriadku dovolanie obvineného E. E. doručil na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, ktorej prokurátorka sa k nemu vyjadrila písomným podaním doručeným súdu I. stupňa 22. decembra 2021. Prokurátorka vo vyjadrení uviedla, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že pri aplikovaní § 39 ods. 1 Trestného zákona je nutné rešpektovať výnimočný charakter tohto ustanovenia a použiť ho len v tých prípadoch, keď je možné presvedčivo preukázať splnenie všetkých podmienok, t. j. vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo neprimerane prísne a na zabezpečenie spoločnosti

postačí trest kratšieho trvania. Nemôže ísť o súhrn akýchkoľvek okolností, ale len takých, ktoré sa v danej kvalite a kvantite pri konkrétnom trestnom čine bežne nevyskytujú a výrazne znižujú závažnosť trestného činu, lebo len za splnenia týchto predpokladov môžu nadobudnúť charakter výnimočných okolností. Vo vzťahu k pomerom obžalovaného E. E. zdôraznila, že sa nejedná o osobu prvopáchateľa, čo vyplýva z odpisu registra trestov. Pre vytvorenie komplexného pohľadu na osobu obvineného uviedla, že prvý kontakt s páchaním trestnej činnosti mal v 18 rokoch svojho života, kedy bolo trestné stíhanie vedené pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona voči nemu podmiennečne zastavené. Následne o 2 roky neskôr bol obvinený E. E. odsúdený za spáchanie prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 304 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom doplnila, že v tomto prípade sa na neho hľadí ako by nebol odsúdený. Ďalej uviedla, že o rok neskôr sa dopustil zločinu lúpeže podľa § 138 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, kde mu bol súdom uložený trest odňatia slobody na 4 roky a 10 mesiacov, ktorý vykonával v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, z ktorého bol dňa 27. februára 2013 podmiennečne prepustený so skúšobnou dobou v trvaní 3 rokov a následne osvedčený dňa 17. mája 2016.

Prokurátorka ďalej poukázala na to, že len viac ako mesiac od osvedčenia sa obžalovaný dopustil ďalšej trestnej činnosti, a to prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. 3) Trestného zákona, kde mu bol súdom uložený podmiennečný trest odňatia slobody v trvaní 4 roky do 27. septembra 2023.

Prokurátorka následne zhrnula, že na základe uvedeného je možné vytvoriť si ucelenú predstavu o doterajšom spôsobe života obvineného. Zdôraznila, že nie je možné posúdiť spôsob života obvineného izolovane, len obdobie posledných 3 rokov, ale má za to, že je nutné posudzovať ho v kontexte vyššie uvedených objektívnych skutočností.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátorka v závere uviedla, že sa plne stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. marca 2021, sp. zn. 3To/21/2021 a z toho dôvodu navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného E. E. v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

* * *

K vyjadreniu prokurátorky sa písomne vyjadril obvinený E. E. prostredníctvom obhajcu podaním doručeným súdu I. stupňa 17. januára 2022, v ktorom uviedol, že trvá na argumentácii, ktorú uviedol v dovolaní z 15. decembra 2021 s tým, že postup prvostupňového súdu v konaní 2T/132/2019 Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 23. decembra 2020 bol správny, keď mu uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmiennečným odkladom pri uložení probačného dohľadu na skúšobnú dobu 5 rokov. Obvinený má za to, že k takémuto postupu boli splnené všetky zákonné podmienky tak, ako to uvádza Okresný súd Žiar nad Hronom vo svojom rozhodnutí, pričom svoju argumentáciu opieral najmä o skutočnosť, že od septembra 2017 sa obvinený nedopustil ďalšieho trestného činu a od januára 2017 ani priestupku, preukázal pracovný pomer v Českej republike, kde si založil rodinu. Obvinený považuje závery konštatovania súdu, že použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom vzhľadom na okolnosti prípadu a osobné pomery obvineného by bolo neprimerane prísne, za správne. Obvinený má za to, že bol dôvod aplikácie § 39 ods. 1 Trestného zákona a bolo možné rešpektovať výnimočný charakter tohto ustanovenia, pretože boli splnené všetky tri kritériá vo vzťahu k osobe obvineného, ktoré vyžaduje zákon, pričom ide jednak o okolnosti spáchania skutku, neprimeranú prísnosť a zrejme v tejto súvislosti aj hlavne to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačí trest kratšieho trvania. Obvinený je toho názoru, že na jeho strane sa nejedná o akýkoľvek súhrn okolností, na ktoré nie je možné prihliadať. Má za to, že odvolací súd nedostatočne vyhodnotil poľahčujúci okolnosť o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Na základe uvedeného sa obvinený domáha preskúmania zákonnosti a dôvodnosti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici pri svojom rozhodnutí rozsudkom z 31. marca 2021 v konaní 3To/21/2021.

* * *

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného E. E. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 11. februára 2022.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že najvyšší súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolaťom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V posudzovanom prípade dovolať (obvinený) uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. h), písm. i) Trestného poriadku. Jeho námietky spočívajúce v neaplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona, v zmysle už vyššie uvedeného judikátu R 120/2012, subsumoval najvyšší súd pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podstatnou okolnosťou vo vzťahu k ustálenie prípustného dovolacieho dôvodu v danej veci je skutočnosť, že obvinený E. E. v pôvodnom konaní - konkrétne na hlavnom pojednávaní konanom 23. decembra 2020 - pred súdom I. stupňa po predchádzajúcom procesne korektnom zákonom postupe (§ 257 Trestného poriadku) urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedenom v obžalobe, ktoré súd I. stupňa prijal (č. l. 39 - 43 súdneho spisu).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenieo vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Z rozhodnutia (R) uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017 vyplýva, že:

Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c/, § 372 ods. 1 Trestného poriadku). Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa

odseku 3 naposledy označeného ustanovenia a na prípad uvedený v predchádzajúcej vete nedopadá.

Z ďalšieho judikátu R 53/2021 (II.) zase vyplýva, že

Ak súd prijme vyhlásenie obžalovaného o vine alebo o tom, že nepopiera spáchanie skutku, podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný jeho spáchanie priznal, resp. nepoprel, nevykonáva, a teda medzi prípadným porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a rozhodnutím o vine vydaným na základe takto prijatého vyhlásenia nie je daná príčinná súvislosť. V dovolaní, ktoré možno v tomto prípade podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, tak môže dovolateľ úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil. Najmä to, že obžalovaný nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo c) Trestného poriadku, a to v rozsahu podľa § 257 ods. 5 a 8 Trestného poriadku, alebo že pred prijatím takéhoto vyhlásenia súd riadne nezisťoval skutočnosť podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku.

Z uvedeného teda vyplýva, že v rozsahu, v ktorom obvinený v pôvodnom konaní urobil vyhlásenie o uznaní viny a súd takéto vyhlásenie prijal, obvinený nemôže úspešne dovolaním brojiť proti výroku o vine [v podstate preto, že svojím vyhlásením o uznaní viny sa možnosť takéhoto prieskumu výroku o vine (z pohľadu jeho skutku i právnej kvalifikácie) v dovolacom konaní vzdal]. Ním namietané pochybenia, pokiaľ by nastali, by mohli byť napravené dovolacím súdom len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti, pričom aj minister spravodlivosti by v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku mohol úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil (§ 257 Trestného poriadku). V dôsledku uvedeného (majúc na zreteli rozhodnutia súdu I. stupňa aj súdu odvolacieho, ktoré tvoria jeden celok), z pohľadu dovolateľom namietaných pochybení smerujúcich proti výroku o vine, dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku neprichádza do úvahy.

V súlade s týmito závermi je napokon aj skutočnosť, že obvinený nepodal proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie voči výroku o vine ani výroku o treste, odvolanie podal len prokurátor, pričom jeho odvolanie smerovalo výlučne proti výroku o treste.

Práve využitím práva podať odvolanie proti výroku o treste prokurátorom bola splnená podmienka na podanie dovolania - ktorou je využitie riadneho opravného prostriedku (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) - proti výroku o treste.

Prípustnosť dovolania vo vzťahu k výroku o treste v dovolacom konaní sa v posudzovanom prípade odvíja od toho, že na uvedený výrok sa nevzťahuje vyhlásenie obvineného o uznaní viny a rozsah jeho prijatia súdom I. stupňa a fakt využitia práva obvineného, resp. prokurátora v pôvodnom konaní podať proti tomuto výroku odvolanie.

Z pohľadu súhrnu dovolateľom (obvineným) vytýkaných chýb rozhodnutiu odvolacieho súdu a ním uplatnených dovolacích dôvodov [§ 371 ods. 1 písm. g), písm. h), písm. i) Trestného poriadku] tak v dovolacom konaní prichádzalo do úvahy podanie dovolania len vo vzťahu k správnosti výroku o treste, a to výlučne z pohľadu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený vo svojej podstate namietal, že trest, ktorý mu bol uložený súdom v odvolacom konaní, je neprimerane prísny, pretože odvolací súd pri jeho ukladaní neaplikoval § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa stanoviska (S) uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5/2011

- hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnúsadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák., resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

V posudzovanom prípade je navyše namieste zdôrazniť, že obvinenému v odvolacom konaní bol uložený trest odňatia slobody pri aplikácii mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia [podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam)], v dôsledku čoho mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 4 mesiace, hoci do úvahy prichádzajúca dolná hranica trestnej sadzby u neho bola Trestným zákonom stanovená na 8 rokov odňatia slobody.

Obvinený sa tak dovolaním reálne domáhal ešte výraznejšieho zmiernenia trestu prostredníctvom § 39 ods. 1 Trestného zákona, než aký mu v rámci tohto zákonného benefitu poskytol súd v odvolacom konaní, čo však, ako to vyplýva z vyššie uvedeného stanoviska (S 5/2011), neprichádza do úvahy.

Dovolací súd na základe uvedeného konštatuje, že chybami obvineným vytýkanými v dovolaní nebol naplnený žiadny dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. preto, že je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, odmietol.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.